

ledes, som om der var dem, der satte Hensynet til Partihøddingerne over Hensynet til det almene Vel; en saadan Insinuation tilbageviser jeg. Jeg møder her for frit at tage Del i Diskussionen og i Afstemningen, og jeg antager, at Enhver maa gjøre dette. — Det er med Hensyn til den 3die Afdeling af § 19, at jeg ønsker at gjøre nogle Henstillinger. Naar der fra flere Medlemmers Side er faldet velvillige og rosende Ord om Hedeselskabet, da skal jeg ikke foruikle eller tiltetgjøre denne Ros; jeg erkjender, at disse Udtalelser kunne være i visse Maader fuldt berettigede. Jeg har dog flere Henstillinger at gjøre til den høitærede Minister. Der er nogle Forhold tilstede, som jeg tror her at burde fremdrage, og som jeg ialtfald maa misbillige. Jeg har nemlig været ude at se paa de Foretagender, som Hedeselskabet har foretaget ude paa Heberne, og jeg er da bleven opmærksom paa, at der var ikke saa ganske saa Beboere, der vare noget utilfredse med den Maade, hvorpaa dette Selskab i visse Retninger virker. Man besylder det nemlig for at flytte Sand ud i Aaen, eller, som jeg tror, man udtrykker det, at man maler Sand ud i Aaen. (En Stemme: Man fylder det ud i Aaen!) Ja, eller man fylder det ud i Aaen, eller hvad man nu vil kalde det, og at dette kommer de nærliggende Enge til Skade. Naar der skal graves en Kanal igjennem Heden, og der saa her og der ligger en Bonke til Bevær, saa bortflytter man Sandet dels ved Haandkraft, dels ved Hjælp af Vandet; det fylder ned i Aaen, og dette kommer de nærliggende Enge til Skade. Der er en ikke ringe Misforholdelse tilstede hermed, og ifald der skulde være flere Exempler derpaa, kan jeg ikke Andet end misbillige det, saameget mere som jeg har lagt Mærke til, at Private have lært det af Hedeselskabet, eller maatte det turde være omvendt, at dette har lært det af Private. — Med Hensyn til den store Sum, der foreligger i 3die Afsnit, jeg tror, at det er henved 105,000 Rb., da har jeg adskillige Bemærkninger ved disse Tilskud at gjøre i Henhold til den Skrivelse, som vi have faaet fra Indenrigsministeren. Det fremgaar saaledes af Nr. 12 i Betænkningen, at der ydes

et Bidrag til Landvæsenstinstitutet paa Daaugaard af 950 Rb. Jeg tror ikke, at vi have set — i alt Fald har jeg det ikke — i hvilke Retninger dette Institut virker. Der holdes Examen en Gang om Aaret, og det er den eneste Borgen, vi have set, at det gjør noget Godt; ellers har jeg ikke set, at det har virket noget Godt. Jeg kunde derfor ønske nogen Oplysning om, hvad det virker, hvor Meget det tager af sine Elever, hvilke Folk dette er, og jeg har Grund til at formode, at det er de mere velstaaende Gaardmænds Sønner, jeg tror endog saa, at det erede Medlem fra Bræstrup (Faaborg), nævnedes Grever og Baroner (En Stemme: Ja hvorfor ikke!). Og det vilde virkelig være Synd, om man skulde give disse 1000 Rb. til disse Folk. Jeg tror virkelig, at de større Gaardmænd og Jordbrugere, at den mere velstaaende Del af Bondestanden er temmen saa vidt, at de kunne staa paa deres egne Ben i saa Henseende. Skulde vi altsaa gaa til en saadan Bevilling, da mener jeg, at det kun bør være under den bestemte Forudsætning, at den skulde komme navnlig Husmandsønner til Gode; thi netop disse Folk have godt af at se saadanne nye Forsøg, som gjøres paa Landbohøjskolen, og som jeg antager ogsaa blive gjorte af det Selskab, der her er Tale om, idet de nemlig da, naar de komme hjem, ere dygtige til deres Gjerning i denne Retning. Det er i hvert Fald Noget, som jeg for min Part maa stille som Betingelse for fremtidig at være med til en saadan Bevilling, og navnlig mener jeg, at der i det Mindste maa være Friplads for til saadanne mindre bemidlede Folk, som derved kunne lære at blive dygtige til deres Gjerning. Landhusholdningsselskabet faar 1,600 Rb. Ogsaa denne Sum skal jeg vel for denne Gang være med til at bevilge, men jeg vil dog tilføie, at naar man ser paa, at det kongelige Landhusholdningsselskabs Styrelse nu koster 3000 Rb., og det har kun en Indtægt af 12,000 Rb., saa synes det at være noget døv, og det forekommer mig tillige, at Selskabet ikke virker i den Retning, at det kommer de mindste Jordbrugere til Gode, i alt Fald ikke i en saadan Grad, som jeg kunde ønske det. Det er vist Noget,